

El partit partit

El Partit Comunista d'Espanya és immers en una crisi que sembla no tenir fi. L'organització política més poderosa de la lluita antifranquista, després d'un esclat enorme de militància en els primers anys de la democràcia, ha patit tot d'esgarraments interns. Al País Valencià, també.

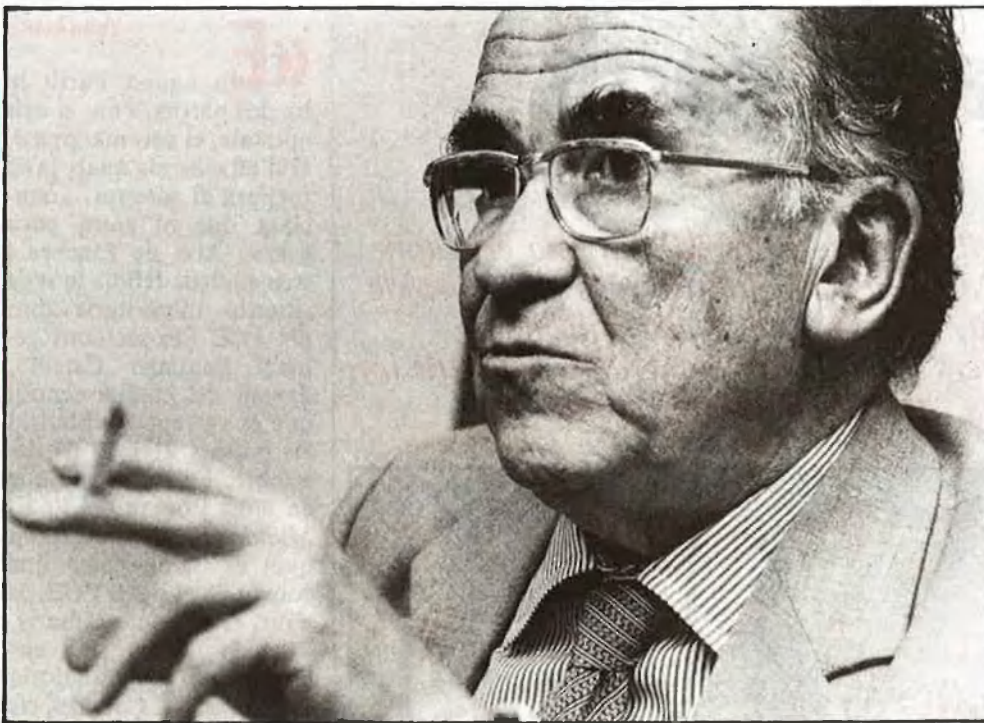
Villalba, secretari general del PCPV; Gerardo Iglesias, secretari general del PCE: dues concepcions distintes d'un mateix partit

Vicent MARTÍ

«E_n aquest Partit hi ha dos partits, l'un, el dels apestats, el dels marginats, el d'aquells als quals ja es prepara el soterrar, anunciant que hi anirà poca gent». Així de fúnebre i tremendista definia la seua situació minoritària dins del PCE l'ex-secretari general Santiago Carrillo, davant del comitè central que es va reunir a Madrid els passats 21 i 22 de desembre. La referència que en dona l'òrgan del PCE, *Mundo Obrero*, no ens diu quin és l'altre partit que conviu en el si del PCE, és a dir, el dels enterramorts. Tots els indicis, però, ens porten cap a la majoria sorgida del XI Congrés, els gerardistes. No cal que em feliciten per tanta finesa deductiva.

No sempre ha estat en minoria Santiago Carrillo dintre del PCE. Durant 26 anys, aquest corretjós secretari general comunista ha gojat d'una majoria estable que li ha permès capitanejar amb mà de ferro l'aparell del partit espanyol més important de la lluita antifranquista. Un partit on resulta sumament difícil estar en minoria, com ara constata el mateix Carrillo. I com abans han anat comprovant-ho tot de discrepans de la línia política instaurada per l'aleshores secretari general: adés prosoviètics, adés renovadors, successives i reiterades escissions s'han anat esqueixant del PCE sense solució de continuïtat.

La *dinàmica infernal* de la qual parla l'actual secretari general Gerardo Iglesias encara no ha trobat aturador, segons confirmen els darrers esdeveniments, que continuen sacsejant aquest partit. Mentre la lluita entre les dues faccions sorgides del

Santiago Carrillo: «En aquest partit hi ha dos partits»

però un carrillista convençut.

El debat que ara mateix convulsa el tempestejat PCE és centrat en la crítica que la minoria carrillista fa de la política de *convergència* formulada per Gerardo Iglesias. Aquesta política pretén aconseguir una recuperació del PCE potenciant una aliança d'aquest partit amb «tot el que hi ha en la societat d'esquerreres». La minoria no sols s'hi ha oposat radicalment, sinó que sospita que la maniobra duïmpleta la desaparició del PCE, i la refundació d'un partit d'esquerra nou de trinca.

El fantasma d'Euskadi-ko Esquerra recorre les files carrillistes, que temen, a més, ser-ne els sacrificats. D'ací la crispació amb què han reaccionat davant la hipotètica plasmació d'aquesta *convergència* en un pacte electoral que significàs la pèrdua de les sigles i de l'anagra-

XI Congrés arriba al punt àlgid que indubtablement serà l'anunciada «Conferència Nacional» del PCE, que tindrà lloc el pròxim

mes de març, nombrosos militants prosoviètics, carrillistes antany, desembarquen al PC d'Ignacio Gallego, com és ara

Jaime Ballesteros i els seus companys de fuga recent. Gallego, potser és superflu recordar-ho, va ser un eurocomunista reticent,

El PCE: entre la URSS i la refundació

La majoria que en el X Congrés del PCE va materialment agranar fora del partit els denominats renovadors ara s'ha fragmentat en dues fraccions cada volta més antagòniques. La polèmica desfermada entre gerardistes i carrillistes respecte a la política de «convergència social i política» impulsada per l'actual direcció sembla ser el (per) últim acte d'una crisi endèmica, potser irreversible.

I és que, per davall de la controvèrsia puntual i tàctica, s'insinuen o s'afirmen continguts que, si es decanten plenament, farien del tot punt impossible la convivència dins d'una mateixa organització de

concepcions tan divergents. Això no és una suposició gratuïta i sectària, sinó l'opinió de, si més no, els carrillistes, que no s'estan de dir que la majoria pretén liquidar el PCE i refundar un partit de nova esquerra, i que la *convergència* és l'inici d'aquesta autoimmolació. Els gerardistes, pel seu cantó, amb la major moderació verbal que imposa ser majoria, no deixen de dir que darrere del carrillistes més furiosos s'amaga un prosoviètic temps a venir.

I no és casualitat que els termes de la disputa —molt secundàriament personal— siguin aquests. El PCE ha mantingut una

ambigüitat bambolejant pel que fa a definir les formacions socials del socialisme real. Gran part de les bases del PCE (i alguns dirigents, com els del PC-PV) continuen considerant la URSS la pàtria del socialisme, mentre les successives, 'direccions han fet mans i mànigues entre el sí però no, i el no però sí. Les enormes exigències perquè el PCE es reintegre en el moviment comunista internacional, sota el guiatge de la URSS, abasta el PC de Gallego, però també progressivament el carrillisme. Ballesteros no és una anècdota. És un viatge d'anada i tornada.

Alhora, aquesta actitud eclectica del PCE l'impos-

sibilita per a convergir amb l'espai existent a l'esquerra del PSOE. Aquestes realitats alternatives i, en molts casos, antiestatals, són virtuals. El que no hi ha de cap de les maneres és la capacitat del PCE per hegemonitzar-les.

Si no és que, és clar, la progressiva autodepuració d'aquest partit coadjude a la vertebració de noves forces polítiques, basades en subjectes socials emergents, no hipotecades a cap centre de decisió extern i, al mateix temps, íntimament vinculades a les lluites de les nacions sense estat, d'aquest estat que pugna per fer-ne una sola nació.

ma del partit; la falç i el martell són esgrimits sovint en el decurs de la discussió. Les declaracions de Gerardo Iglesias, negant emfàticament aquesta intenció i fent una crida a la sensatesa política, són ignorades per la minoria enquistada.

Iglesias insisteix que «l'aspecte electoral és absolutament secundari en el plantejament de fons de la convergència. Introdueixen confusió en el debat aquells qui redueixen a termes electorals el tema; més encara, aquells qui instrumentalitzen la qüestió de les sigles i els símbols». I esmenta, com a concreció exemplar d'aquesta política que propugna, la Convocatoria por Andalucía, encapçalada per Julio Anguita, alcalde de Còrdova, i màxima esperança de l'actual direcció comunista. El secretari general del PCE defineix la plataforma cívica que dona suport a la candidatura d'Anguita a la presidència d'Andalusia com un projecte que, «més enllà d'una mera qüestió electoral, és un procés d'unitat, d'articulació social, en la mesura en què estan desplegant una activitat amb tota una sèrie de factors dinàmics, influents, amb persones representatives, entorn de l'elaboració d'unes propostes alternatives».

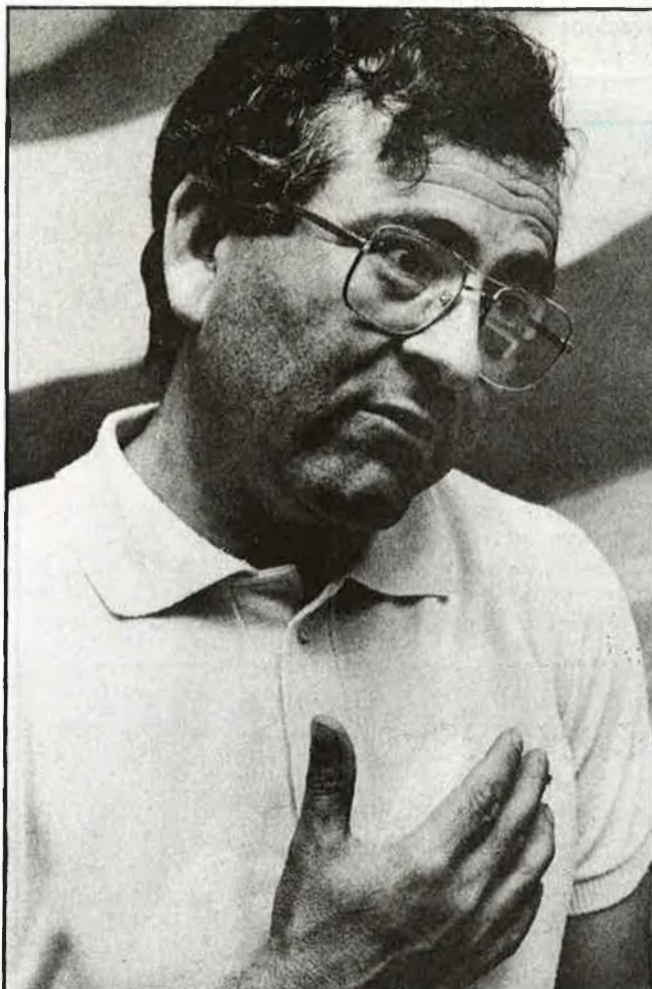
Crisi i debat al País Valencià

Al nostre país l'aferrissada i ara i adés virulenta polèmica entre majoria i minoria té característiques pròpies, ressenyables. La fonamental és que la direcció del PCPV està en mans d'homes de Carrillo. Dit d'una altra manera: la fracció que en el conjunt de l'estat és majoritària —els gerardistes— és minoritària en l'àmbit del País Valencià. I s'hi nota.

A la primeria de desembre, Juan Villalba, secretari general del PCPV-PCE, i José Galán, diputat autonòmic, van acusar públicament el secretariat del PCE de burocràtic, stalinista i d'usar mètodes dictatorials. La causa desencadenant d'un llenguatge tan

PV. «Al nostre parer no hi ha cap raó política objectiva que faça pensar que el PCE en les pròximes eleccions del 86 haja de concórrer en un front o coalició electoral».

«El que nosaltres defensem és que el PCE necessita una recuperació electo-

Antonio Montalbán: la crisi no arriba al sindicat

desbridat va ser la substitució de Carrillo com a interlocutor oficial de Felipe González, i el seu reemplaçament per Iglesias.

Això no obstant, torna a ser la desaprovació de la política de convergència l'eix central de l'espamòdica i ara autòctona disputa. En declaracions a EL TEMPS, Juan Villalba especifica fins al detall la seua posició i la de tots els òrgans de direcció del PC-

ral amb el propi perfil. Recuperació que és possible, donada la política de dretes que està desplegant el govern socialista i que obri un espai a l'esquerra que el PCE pot apropiarse, en gran mesura. Per tant, allò que el PCE ha de fer és definir amb tota nitidesa el projecte del qual és portador, el seu programa electoral, i presentar-se a les properes eleccions generals i autonòmiques amb la

seua sigla i el seu anagrama, en solitari.»

«Si descartem de la convergència electoral el PSOE, per raons òbvies. Si exclouem del pacte els moviments socials, ja que la seua pluralitat de composició els ho impossibilita, si no volen entrar en crisi ¿Què és allò que queda a Espanya a l'esquerra? Tret d'alguns partits nacionalistes, no res. Com jo refuse fermament la possibilitat d'enteses electorals amb aquests partits, és evident que el PCE ha de reafirmar la seua presència electoral. La convergència propugnada per la majoria està condemnada al fracàs.»

«Però hi ha una diferència ideològica entre la postura de la majoria i la minoria: entre ells semblen dubtar de la capacitat d'arrossegament i incidència del PCE, tot intentant camuflar les nostres senyes d'identitat davall d'unes altres; nosaltres estem plenament convençuts que la classe obrera i les capes populars necessiten una opció clara, revolucionària, marxista, comunista, que, naturalment, és el PCE. Ara, aquesta dissensió tan notòria potser expressa un problema de fons: caldrà aclarir si tots estem d'acord en el mateix model de partit, si tots continuem creient en la vigència dels partits comunistes en el capitalisme avançat. Tot està encara per debatre, però jo crec que hi ha divergències polítiques serioses.»

La majoria, en minoria

Antonio Montalbán, secretari general de CC OO del País Valencià, membre del comitè central del PCE, és adscrit a la tendència majoritària, però és minoria al País Valencià. Durament enfrontat amb la direcció valen-

ciana del seu partit, declara el seu estupor per la nul·la comunicació entre l'executiu del PCPV i l'equip de dirigents comunistes que dirigeixen el sindicat al país. El front de masses més decisiu, segons ens recorda. Com a sectària i anòmala valora aquesta actitud.

Respecte al controvertit

cavall de batalla de la convergència, Montalbán considera que, quan s'està creant en la pràctica una aliança real amb els moviments socials, com ho demostren les accions massives que s'estan donant en la lluita contra la permanència de l'Estat espanyol en l'OTAN, o en les mobilitzacions contra la recon-

versió industrial, la minoria «va i demana que discutim com anar a les eleccions, en comptes de discutir quin és el paper que el partit ha de complir per organitzar i elaborar alternatives a la política del PSOE. Són els vicis sobrestруктурals que la majoria vol combatre, fent una crida a retornar a la

societat, a vincular-se, sense voluntat instrumentalitzadora, a tot l'espai de pràctiques alliberadores. Consolidant aquest espai d'esquerres, estem fent fort el PCE, i no discutint si anirem a les eleccions amb corbella i martell, o no».

«La minoria que s'aglutina al voltant de Carrillo està atacant la direcció del PCE ja des de la primera Conferència Nacional que van fer immediatament després del desastre electoral d'octubre del 82, la qual, entre altre coses, va provocar la dimissió de Carrillo del càrrec de secretari general. Ja allí van posar a baixar d'un burro els nous òrgans de direcció, perquè no ratificaren la política aventurista que el mateix Santiago propiciava: l'enfrontament net i pelat amb el PSOE, sense matisos. Més tard, en el XI Congrés, la mamprengheruen obsessivament amb la tesi V, que defensava la necessitat de recuperar per al partit aquells renovadors, expulsats o que se n'anaren a casa farts de tantes arbitrarietats, que volguessen tornar-hi. I ara, han posat la proa a la convergència, deformant-ne el contingut més profund.»

«No tinc altra explicació per intentar comprendre aquesta permanent actitud hostil contra la línia majoritària del nostre partit, si no és el desig incontrolat que aquesta direcció fracasse per tornar Carrillo a fer-se càrrec del timó del PCE. Siga ell, siga un home de palla seu. Santiago Carrillo, que és un home amb una gran capacitat política, té sempre dos dits més de supèrbia que de capacitat.»

I el PC (punt) a l'aguait

Mentre el corcò de la secció intestina fa trontollar

Antonio Palomares, la vella guàrdia comunista

el PCE, l'anomenat PC prosoviètic va arreglant els naufrags que busquen redòs en les veritats permanents i immutables. El go-teig de militants del PCPV cap a aquest nou partit és incessant. De fet, tots els seus quadres han pertangut al partit històric. Totes les informacions assenyalen que en moltes agrupacions del PCPV s'està discutint la plataforma política del PC. Rumors no confirmats indiquen, per exemple, que dos dirigents del PCPV, Angelón Garcia, del comité central, i César Mániz, de CC OO del metall, estan preparant una nova marxa de militants cap al partit de Gallego.

Angel Nunez, de la direcció provincial del PC, caracteritza així la crisi del PCE: «El PCE no s'ha de trencar, perquè ja ho està. I no es trenca per voluntat d'uns militants— pocs o molts. Es romp quan se'n descompon el cap, que és la ideologia, i això va corrompent tota la resta. Allò que està desfent el PCE és la teoria eurocomunista. L'eurocomunisme és la transcripció moderna de les tesis socialdemòcrates. I, en aquest terreny, té molt mala peça al teler, amb un PSEO elefantisíac. En el franquisme el partit comunista feia por. En la democràcia l'únic que fa és riure. Un partit comunista, o és comunista, o no és res. És la història i els símbols els que frenen la transmutació del PCE en un partit socialista-bis. Tot arriba, però».

Entre auguris funestos, baralles internes, sagnia humana persistent, i voluntat de supervivència política, avança, si cau no cau, un encara respectable PCE. ■

Pere Ardiaca, ara líder del PCC, quan era president del PSUC

PSUC: de la nostàlgia a la recuperació

El Partit Socialista Unificat de Catalunya és, sens dubte, un dels partits comunistes més vius de l'estat, malgrat la seua crítica situació actual.

El **Orni DOMINGO**
 ls comunistes catalans recorden bells temps passats, però no volen quedar atrapats per l'estèril nostàlgia. Eren aquells temps de clandestinitat i de la transició. Aquella època, tan propera i tan llunyana, fou el moment àlgid del Partit Socialista Unificat de Catalunya. La incidència del PSUC al si de l'avantguarda política i intel·lectual del Principat era notable. La seua contribució a la causa nacional catalana és indiscutible.

Tothom qui lluitava pel restabliment de la democràcia i l'autonomia i en contra de la dictadura franquista era acusat de comunista pels qui estaven al servei del dictador. Lògicament, no tothom era

comunista. Potser el PCE i el PSUC quedaren enlluernats, i els anava bé que hi hagués la confusió que tots els antifranquistes havien de ser militants o simpatitzants comunistes.

Però no tots els antifranquistes eren comunistes. Les successives convocatòries de les eleccions democràtiques (generals, autonòmiques, locals) i les contradiccions internes de cada força política posaren les coses al seu lloc i donaren a cadascú el propi pes específic. Aquestes contradiccions entre la teoria i la praxi eurocomunista davant l'ortodòxia marxista més inflexible i sovietitzant esclataren abans a Catalunya. El partit quedà escindit i a hores d'ara encara no s'ha refet. Es formà el Partit dels Comunistes

de Catalunya (PCC), sota el lideratge d'un vell lluitador com Pere Ardiaca. El PCC és un partit minúscul i sense representativitat, però s'ha convertit en la punta de llança de la crisi que viu el comunisme arreu de l'estat.

Per la seua banda, el PSUC només ha mantingut la presència en determinats ajuntaments d'algunes ciutats industrials. La que mantenia tant al Congrés de Diputats com al Parlament català ha quedat reduïda pràcticament al testimonialisme. És en aquesta situació que Gregorio López Raimundo, per motius d'edat, ja va anunciar el passat estiu que deixaria la presidència del PSUC. L'interrogant gira a l'entorn de la situació del doctor Antoni